

Літвінцева А. С.,

аспірант кафедри фінансового права юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ФУНКЦІЇ ПОДАТКОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Анотація. Стаття присвячена визначенню поняття функцій податкової відповідальності. Виділено основні види функцій податкової відповідальності й подано їхню характеристику.

Ключові слова: фінансово-правова відповідальність, функції податкової відповідальності, каральна функція, правовідновлювальна функція, превентивна функція, фінансово-правові санкції.

Постановка проблеми. У літературі багато уваги науковців приділено категорії юридичної відповідальності, що пояснюється її роллю в правовій системі. Проте правова природа галузевих видів відповідальності залишається малодослідженою, серед них – інститут податкової відповідальності, що варто розглядати як підвид фінансово-правової відповідальності.

Уважаємо, що розуміння сутності певного виду відповідальності можливе насамперед через розгляд її функцій, оскільки вони конкретизують мету відповідного виду юридичної відповідальності. У свою чергу, дослідження функцій податкової відповідальності сприятиме підвищенню рівня дотримання фінансово-правових норм, адже саме завдяки заходам юридичної відповідальності останні набувають ознаки загальнообов'язковості, що забезпечена державним примусом.

Варто розрізняти податкову відповідальність й відповідальність за порушення законів із питань оподаткування та іншого законодавства. Так, остання є ширшим поняттям і включає, згідно зі ст. 111 Податкового кодексу України (далі – ПК України) [1], фінансову, адміністративну й кримінальну відповідальність. Тема статті зумовлюється тим, що функції податкової відповідальності як підвиду фінансово-правової відповідальності потребують окремого дослідження, оскільки їхнє співвідношення є нехарактерним для адміністративної та кримінальної відповідальності.

Функції фінансово-правової відповідальності досліджували такі вчені, як З.М. Будько, Д.Б. Будніков, А.А. Гогін, А.С. Ємельянов, Н.Ю. Єрпілева, Є.С. Єфремова, А.Й. Іванський, В.А. Кінсбурська, Н.А. Лабутіна, Н.Л. Соломенник, М.І. Триполська, Д.В. Тютін та інші.

Метою статті є визначення поняття, а також виділення й характеристика основних функцій податкової відповідальності на основі її цілей і призначення в правовій системі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для визначення функцій податкової відповідальності насамперед варто зупинитися на понятті «функції юридичної відповідальності». М.А. Бестугіна під останніми розуміє «специфічні напрями правової дії на суспільні відносини, що забезпечують досягнення цілей правового регулювання» [2, с. 147]. Більш ширше визначення наводить Д.А. Липинський: «Основні напрями впливу юридичної відповідальності на суспільні відносини, поведінку суб'єктів, мораль, правосвідомість, культуру, у яких розкриваються її суть, соціальне призначення і через які досягаються цілі юридичної відповідальності» [3, с. 97]. Функції конкретизують мету відповідальності, яка, у свою

чергу, свідчить про соціальну необхідність установлення юридичної відповідальності [4, с. 295].

Отже, мета відповідальності визначає її функції. Тому для формулювання поняття функцій податкової відповідальності потрібно визначити передусім її мету. Н.В. Сердюкова відзначає, що фінансово-правова відповідальність є засобом охорони фінансового правопорядку [5, с. 14]. Видається точною позиція Д.Б. Буднікова, який, виходячи з ознак податкової відповідальності, зазначає, що її метою є забезпечення режиму законності у сфері оподаткування, дотримання встановленого порядку сплати податкових платежів [6, с. 73–74].

На підставі вищезазначених поглядів науковців можна сформулювати визначення функцій податкової відповідальності. Під останніми варто розуміти основні напрями впливу на фінансово-правові відносини, що забезпечують досягнення правопорядку у сфері справляння податків і зборів.

Потрібно відзначити, що податкова відповідальність переслідує також мету, характерну для загалом юридичної відповідальності як інституту правової системи. Як зазначає В.В. Лазарев, незалежно від галузевої належності юридична відповідальність переслідує дві мети, а саме: захист правопорядку й виховання громадян у дусі поваги до права [4, с. 295]. В.А. Кінсбурська веде мову про «вищу мету» застосування державного примусу та цілі нижчого рівня – безпосередні або проміжні. Вищою метою є зменшення кількості правопорушень і підтримання законності й правопорядку в державі на соціально прийнятному рівні. Натомість серед безпосередніх цілей можна виділити дві основні: 1) покарання осіб, котрі вчинили правопорушення; 2) максимально можливе усунення шкоди, учиненої правопорушенням [7, с. 6–7].

Досягнення вищезазначених цілей здійснюється шляхом реалізації функцій відповідальності. Аналіз наукової літератури щодо функцій відповідальності дає змогу зробити висновок про відсутність єдиного підходу, а також наявність іноді суто термінологічних розбіжностей різних авторів щодо назви певної функції. Традиційно виділяють такі основні функції юридичної відповідальності: 1) репресивну (каральну, штрафну); 2) превентивну (запобіжну, виховну); 3) правовідновлювальну (компенсаційну, відшкодувальну, відновну). Саме ці функції, на нашу думку, відображають усі основні напрями впливу податкової відповідальності. Однак заслуговують на увагу позиції науковців щодо виділення й інших функцій. У літературі виділяють також регулятивну, сигналізаційну, виховну та деякі інші функції фінансової відповідальності [3, с. 302–303; 7, с. 7; 8, с. 320–321].

Так, на думку Н.В. Сердюкової, сигналізаційна функція виявляється під час характеристики особи порушника. Зокрема, учинення фінансового правопорушення може слугувати сигналом про необхідність більш пильної уваги до цього суб'єкта з боку органів, які здійснюють фінансовий контроль [5, с. 18].

Регулятивна функція передбачає закріплення та оформлення в нормах фінансового права правовідносини, які виникають між державою й іншими суб'єктами фінансових правовідно-

син. У зв'язку з цим А.Й. Іванський відзначає, що без наявності цієї функції неможлива наявність інших функцій [8, с. 72–73].

Виховна функція впливає як на порушника, так і на осіб, не причетних, проте схильних до порушення. Перспективною ж метою цієї функції є формування високої податкової культури й правосвідомості суб'єктів податкових відносин [7, с. 13].

На нашу думку, детальніше необхідно розглянути зміст репресивної, превентивної та правовідновлювальної функцій щодо податкової відповідальності як різновиду фінансової відповідальності, оскільки всі інші зазначені функції можуть бути охарактеризовані через зміст цих трьох функцій.

Ведучи мову про функції юридичної відповідальності будь-якої галузі права, науковці часто на чільне місце ставлять саме репресивну функцію. Це пов'язано з тим, що обов'язковою ознакою юридичної відповідальності є обтяження порушника додатковими обов'язками й негативними наслідками. Отже, репресивна функція податкової відповідальності реалізується у формі покарання. Таке покарання є реакцією держави на шкodu, заподіяну правопорядку у сфері справляння податків і зборів. Відзначають, що вплив цієї функції починається із психологічної дії на правопорушника, що викликана офіційним державним осудом за вчинене протиправне діяння. Далі податкова відповідальність «індивідуалізується» із прийняттям правозастосовного акта щодо притягнення до відповідальності [7, с. 12–13].

Важливо наголосити, що каральна функція не буде реалізовуватися повною мірою, якщо не дотримуватиметься принцип індивідуалізації покарання. Останній передбачає відповідність покарання ступеню суспільної небезпеки, що враховує мотив, форму вини, пом'якшувальні та обтяжуючі обставини. Виходячи з цього, на разі не може йти мова про належну реалізацію репресивної функції податкової відповідальності в Україні [9, с. 103]. Окрім того, для належного впливу на особу порушника покарання має бути справедливим [7, с. 14].

Превентивна функція відповідальності виявляється в тому, що в разі порушення відповідних норм імовірний суспільний осуд винного, що виражається у вигляді застосування до правопорушника санкцій, є небажаним наслідком для нього [5, с. 17]. Отже, вона покликана формувати в суб'єктів податкових відносин мотиви правомірної поведінки. Її метою є недопущення порушення податкових норм права. Також відзначаємо, що вона покликана запобігати новим порушенням як з боку особи, котра безпосередньо зазнає впливу заходів відповідальності (приватна превенція), так і порушення інших осіб (загальна превенція).

Крім того, заходи податкової відповідальності можуть бути направлені не лише на безпосереднє покарання правопорушника, а й на відновлення порушених суспільних інтересів, що виражаються у фіскальних правах держави, шляхом усунення шкоди, яка була заподіяна податковим порушенням. У цьому випадку має місце правовідновлювальна функція, покликана компенсувати втрати потерпілої сторони, нормалізувати порушені суспільні відносини. Як зазначає Л.Р. Барашян, правовідновлювальні заходи спрямовані на виконання платником податків його обов'язків зі сплати податків, а також відшкодування шкоди, що була завдана несвоєчасною чи неповною сплатою податків [10, с. 95].

Безперечно, будь-який галузевий вид юридичної відповідальності, у тому числі й фінансово-правова, виконує всі вищезазначені функції. Вони є тісно взаємопов'язаними і разом конкретизують мету відповідальності. Проте різне співвідно-

шення цих функцій зумовлює виділення карального та правовідновлювального типів відповідальності. Підставою їхнього виділення автори також вважають мету й призначення певного виду відповідальності [3, с. 9–15; 11, с. 35]. Серед поглядів радянських учених можна зустріти аналогічний поділ відповідальності на покарання та майнову відповідальність, де перший вид включає кримінальну, адміністративну, дисциплінарну, процесуальну відповідальність [12, с. 203–208].

Науковці справедливо відзначають, що правовідновлення має місце й під час застосування каральної відповідальності, а правовідновлювальна відповідальність може досягати каральних чи превентивних цілей [13, с. 47–48; 14, с. 146]. Проте такі цілі не є рівнозначними, є цілями «другого рівня» для відповідних типів відповідальності [15, с. 121; 16, с. 50–51]. Основною відмінністю між ними є пріоритет відповідної функції. Щодо правової природи податкової відповідальності в літературі не склалися єдиної позиції.

Так, на переконання одних науковців, метою фінансової (податкової) відповідальності є покарання правопорушника. Ця мета досягається завдяки реалізації каральної функції відповідальності. Зокрема, на думку М.П. Трофимової, відповідальності за фінансовим і податковим законодавством притаманний яскраво виражений каральний характер. Покарання – це матеріальні й моральні втрати, яких зазнає порушник податкового законодавства, оскільки податкове стягнення, безумовно, тягне за собою певні позбавлення і страждання [17, с. 117]. Д.Б. Будніков вважає, що відповідальності за вчинення податкових правопорушень узагалі характерні лише каральна та превентивна функції [6, с. 74].

В.А. Кінсбурська також наголошує на каральній природі податкової відповідальності й пріоритеті відповідної функції. Накладення штрафної санкції розглядається науковцем як основний засіб карального впливу [7, с. 10–11]. Однак варто відзначити, що такий підхід великою мірою пов'язаний із поширенням у російській доктрині позиції щодо зарахування податкової відповідальності до адміністративної, що підтверджується також і правозастосовною практикою Російської Федерації [7, с. 9]. Натомість, на нашу думку, чинне українське законодавство дає достатні підстави відокремлювати фінансову (у тому числі податкову) відповідальність від адміністративної.

У літературі пропонують виділяти два аспекти правовідновлювальної функції: загальносоціальний і спеціально-юридичний. Перший передбачає відновлення соціальної справедливості загалом, другий – відновлення порушених прав потерпілої сторони (держави чи фізичної особи). Види відповідальності, яким притаманні обидва аспекти, потрібно розглядати як такі, що належать до правовідновлювального типу. Більше того, саме другий аспект характеризує цей тип, оскільки функція відновлення соціальної справедливості реалізується всіма видами відповідальності, на відміну від компенсації шкоди потерпілій стороні. Оскільки податкові правопорушення не завжди передбачають матеріальну шкоду, другий (спеціально-юридичний) аспект правовідновлювальної функції не завжди реалізується. Виходячи з цього, на думку В.А. Кінсбурської, податкова відповідальність належить до карального типу [7, с. 6–7].

Друга група науковців наголошує на правовідновлювальній природі податкової відповідальності й, відповідно, пріоритеті компенсаційної функції. Зокрема, Л.Р. Барашян, ведучи мову про особливості податкової відповідальності, насамперед наголошує на її правовідновлювальній функції у сфері публічних фінансів [10, с. 58].

Як нам видається, саме такий підхід найбільше відповідає призначенню податкової відповідальності. Варто детальніше розглянути головні аспекти податкової відповідальності, що зумовлюють пріоритет правовідновлювальної функції.

Реалізація функцій відповідальності здійснюється шляхом застосування відповідних санкцій. Крім того, одним із головних критеріїв виокремлення певного виду відповідальності є наявність специфічних санкцій. Податковій відповідальності притаманні фінансово-правові санкції, закріплені в п. 111.2 ст. 111 Податкового кодексу України (далі – ПК України): штрафні (фінансові) санкції (штрафи) та пеня [1]. Такі фінансово-правові санкції є відмінними від санкцій кримінальної й адміністративної відповідальності. Зазначають, що для них характерна кумулятивність, тобто поєднання компенсаційної та каральної цілей [9, с. 202]. Натомість заходами адміністративної й кримінальної відповідальності відновлюється не матеріальна шкода, а соціальна справедливість, законність і правопорядок [18, с. 40].

На нашу думку, існування специфічних санкцій у межах податкової відповідальності є свідченням не лише самостійності цього виду відповідальності, а також і її правовідновлювальної природи. Це зумовлює пріоритетність компенсаційної функції податкової відповідальності. М.І. Трипольська слушно зауважує, що розходження в цілях адміністративної та фінансово-правової відповідальності (а отже, і податкової) є однією з основних підстав розмежування цих видів відповідальності [19, с. 23].

Отже, для визначення каральної чи правовідновлювальної природи податкової відповідальності потрібно дослідити специфіку фінансово-правових санкцій щодо інших видів відповідальності. Особливу увагу необхідно приділити адміністративній відповідальності, у межах якої, відповідно до ст. 24 Кодексу України про адміністративні правопорушення, виділяють штраф як вид адміністративного стягнення [20].

Заперечуючи правовідновлювальну природу податкової відповідальності, Д.О. Гетманцев відзначає, що податкові санкції мають передусім каральне значення і спрямовані на припинення протиправних діянь, виховання правопорушників, адміністративну профілактику, а не на відновлення збитку скарбниці [9, с. 200]. А.С. Ємельянов відмічає, що і кримінальні, й адміністративні, й фінансові санкції мають каральний характер, проте фінансові санкції характеризуються також яскраво вираженим правопоновлювальним характером [21, с. 49]. Слушно зазначає М.В. Карасєва, що фінансова санкція спрямована й на покарання правопорушника, але у формі, яка притаманна сфері фінансово-правового регулювання, тобто в грошовій формі [22, с. 182].

Зазначимо, що оцінювання пені з погляду її сутності й місця серед заходів податкової відповідальності є неоднозначним у науковій літературі. Так, її можна розглядати як один із способів забезпечення виконання обов'язку платника податків щодо сплати податків і зборів. Інші автори схильні розглядати пеню як правовідновлювальну санкцію, яка виконує компенсаційну функцію [7, с. 17; 18, с. 40; 23; с. 168–169]. До представників цього підходу зараховують М.В. Карасєву, А.О. Ніколаєву, В.С. Соловійову, В.В. Мудрих, Р.В. Українського [24, с. 147–149]. Метою її застосування є відновлення порушених фіскальних прав держави. Саме в такому значенні пеню потрібно розглядати як захід юридичної відповідальності. Деякі також відзначають, що застосування пені як правовідновлювальної санкції обґрунтовано за умови дотримання належного співвідношення розміру відшкодування з розміром завданої шкоди. Тому в частині, що

перевищує розмір шкоди, пеня втрачає свій компенсаційний характер і набуває рис штрафу, що неприпустимо [7, с. 17].

У зв'язку з вищезазначеними підходами до розуміння штрафу та пені варто навести позицію В.А. Мачехіна щодо необхідності розгляду відповідальності платників податків у вузькому значенні, яке передбачає реалізацію штрафної санкції, та широкі, що включає накладення як штрафу, так і пені [25, с. 14]. Така позиція пов'язана з тим, що багато авторів вважають, що пеня не є покаранням, а отже, її не можна зарахувати до заходу податкової відповідальності. Прихильники такої позиції наголошують на каральному характері податкової відповідальності [25, с. 15].

Необхідно взяти до уваги також особливості фінансового права й, відповідно, відносин фінансово-правової відповідальності, які мають публічно-майновий характер. Правопорушення у сфері оподаткування завдають майнової шкоди державі, що повинна бути відшкодована. Отже, податкова відповідальність полягає в позбавленні майнового характеру. У зв'язку з цим головною функцією фінансово-правових санкцій є компенсаційна. Такий підхід пояснюється бажанням держави насамперед компенсувати фінансові збитки, завдані їй податковими правопорушеннями [24, с. 65].

Крім того, про сутність певного виду юридичної відповідальності може свідчити склад правопорушення, а також підстави звільнення від цього виду відповідальності. Зокрема, можна відзначити різницю в підставах звільнення від каральної та правовідновлювальної відповідальності.

Відповідно до ст. 109 ПК України [1], податкове порушення характеризується таким ознаками: протиправність і наслідки, які полягають у невиконанні або неналежному виконанні вимог, установлених податковим законодавством. Натомість наявність вини в діях чи бездіяльності особи, котра вчинила таке порушення, не має значення. Такий підхід законодавця свідчить про мінімізацію карального впливу, натомість виходу на перший план компенсаційної функції, оскільки податкова відповідальність не залежить від вини особи, ступеня суспільної небезпеки її дій чи інших суб'єктивних обставин.

Фахівцями не раз наголошувалося на тому, що ефективність юридичної відповідальності у сфері оподаткування зростає, якщо правопорушника притягають не лише до карального типу відповідальності – адміністративної чи кримінальної, а і застосовують до нього заходи правовідновлювальної фінансової відповідальності у формі майнового стягнення [26, с. 20].

Виділяючи правовідновлювальну функцію як пріоритетну, варто погодитися з думкою Н.Л. Соломеник, яка застерігає від своєрідного правового ідеалізму, коли роль правовідновлювальної функції переоцінюють, вважаючи, що вона здатна нормалізувати суспільні відносини в усіх випадках [27, с. 4]. Як нам видається, зведення податкової відповідальності лише до компенсаційної функції призведе до її отождолення із примусовим виконанням юридичного обов'язку. Натомість обов'язковою ознакою юридичної відповідальності є покладення на порушника додаткових обов'язків і обтяжень, тому роль інших функцій відповідальності не повинна бути недооцінена.

Висновки. Отже, під функціями податкової відповідальності потрібно розуміти основні напрями впливу на фінансово-правові відносини, що забезпечують досягнення правопорядку у сфері справляння податків і зборів. Зважаючи на особливості фінансового права й, відповідно, відносин фінансово-правової відповідальності, специфіку фінансово-правових санкцій, мету і призначення податкової відповідальності,

уважаємо, що пріоритетною функцією податкової відповідальності є правовідновлювальна. Однак цілі відповідальності можуть бути досягнуті лише за умови її поєднання із каральною та превентивною функціями.

Література:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // *Голос України*. – 2010.
2. Бестугина М.А. О функциях юридической ответственности / М.А. Бестугина // *Теоретико-методологические проблемы совершенствования социалистического общества : тез. докл. 4-го Моск. философ. чтения молодых ученых*. – М., 1986. – С. 146–148.
3. Липинский Д.А. Проблемы юридической ответственности / Д.А. Липинский ; под ред. докт. юрид. наук, проф. Р.Л. Хачатурова. – СПб. : Юрид. центр Пресс, 2003. – 388 с.
4. Общая теория права и государства : [учебник] / под ред. В.В. Лазарева. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Юрист, 2002. – 520 с.
5. Сердюкова Н.В. Финансово-правовая ответственность по российскому законодательству: становление и развитие : автореф. дисс. ... канд. юрид. наук / Н.В. Сердюкова. – Томск, 2003. – 27 с.
6. Будников Д.Б. Проблемы привлечения к налоговой ответственности в России и пути её совершенствования : дисс. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.14 «Административное право; финансовое право; информационное право» / Д.Б. Будников ; СПб. гос. инженерно-экон. ун-т. – СПб., 2006. – 212 с.
7. Кинсбургская В.А. Налоговая и финансовая ответственность за нарушения законодательства о налогах и сборах: соотношение целей и функций / В.А. Кинсбургская // *Модернизация функций права и государства: традиции, установки, тенденции, перспективы : сборник материалов IX Международной научно-практической конференции*. – Кострома, 2011. – Т. 3. – С. 6–20
8. Іванський А.І. Функції фінансово-правової відповідальності / А.І. Іванський // *Актуальні проблеми держави і права*. – 2008. – С. 318–327
9. Гетманцев Д.О. Юридична відповідальність за податкові правопорушення : [наук.-практ. посіб.] / Д.О. Гетманцев, Р.В. Макачук, Я.С. Толкачов ; Нац. шк. суддів України, Юрид. компанія "Jurimex". – К. : Юрінком Інтер, 2015. – 748 с.
10. Барашян Л.Р. Институт налоговой ответственности : дисс. ... канд. юрид. наук / Л.Р. Барашян. – Ростов-на-Дону, 2007. – 204 с.
11. Витрук Н.В. Общая теория юридической ответственности : [монография] / Н.В. Витрук. – М. : Изд-во РАП, 2008. – 304 с.
12. Ребане И. Переубеждение и принуждение в деле борьбы с покушениями на советский правопорядок / И. Ребане // *Научные записки Тартуского государственного университета*. – Вып. 182. – С. 203–208.
13. Липинский Д.А. Восстановительная функция уголовной ответственности / Д.А. Липинский // *Уголовное право*. – 2003. – № 2. – С. 47.
14. Травкин А.А. К вопросу о понятии и основании гражданско-правовой ответственности / А.А. Травкин // *Юрид. ответственность в сов. обществе : тр. Высш. следственной шк.* – Волгоград, 1974. – Вып. 9.
15. Степанов В.В. Цели юридической ответственности и особенности основания освобождения от штрафной и правовосстановительной ее разновидностей / В.В. Степанов // *Вестник Пермского университета. Серия «Юридические науки»*. – 2010. – Вып. 1(7). – С. 120–125.
16. Собчак А.А. О некоторых спорных вопросах общей теории правовой ответственности / А.А. Собчак // *Правоведение*. – 1968. – № 1. – С. 49–57.
17. Гогин А.А. Теоретико-правовые вопросы налоговой ответственности : дисс. ... канд. юрид. наук / А.А. Гогин. – Саратов, 2002. – 195 с.
18. Стрельников В.В. Правовой режим пени в налоговом праве / В.В. Стрельников. – М. : Статут, 2004.
19. Трипольська М.І. Фінансово-правова відповідальність за порушення банківського законодавства в Україні : дис ... канд. юрид. наук / М.І. Трипольська. – Запоріжжя, 2012. – 234 с.
20. Кодекс України про адміністративні правопорушення // *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.
21. Емельянов А.С. Меры финансово-правового принуждения / А.С. Емельянов // *Правоведение*. – 2001. – № 6. – С. 42–56.
22. Карасева М.В. Финансовое право. Общая часть : [учебник] / М.В. Карасев. – М. : Юрист, 1999. – 256 с.
23. Мізіна І.В. Правові аспекти застосування пені та штрафу в податковому законодавстві / І.В. Мізіна // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. – 2014. – № 11. – Т. 11. – С. 168–170.
24. Будько З.М. Фінансово-правова відповідальність за вчинення податкових правопорушень : дис ... канд. юрид. наук / З.М. Будько. – Ірпінь, 2005. – 210 с.
25. Тютин Д.В. Правовые проблемы юридической ответственности налогоплательщиков : дисс. ... канд. юрид. наук / Д.В. Тютин. – М., 2005. – 142 с.
26. Лабутина Н.А. Правовое регулирование ответственности за налоговые правонарушения : автореф. дисс. ... канд. юрид. наук / Н.А. Лабутина. – М., 2012. – 20 с.
27. Соломенник Н.Л. Восстановительная функция юридической ответственности : автореф. дисс. ... канд. юрид. наук / Н.Л. Соломенник. – Казань, 2007. – 24 с.

Литвинцева А. С. Функции налоговой ответственности

Аннотация. Статья посвящена определению понятия функций налоговой ответственности. Выделены основные виды функций налоговой ответственности и подана их характеристика.

Ключевые слова: финансово-правовая ответственность, функции налоговой ответственности, финансово-правовые санкции.

Litvintseva A. The functions of tax liability

Summary. The article concerns the concept of functions of tax liability. The basic types of functions of tax liability with their further characteristics were highlighted.

Key words: financial legal liability, functions of tax liability, punitive function, compensatory function, preventive function, financial penalties.